basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

TLHAKOLE/MOPITLWE 2016

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 2½

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO LE TSHEDIMOSETSO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI.

   KAROLO A: Tlhamo (50)
   KAROLO B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

   ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo go KAROLO A le di le PEDI go tswa mo go KAROLO B.

3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.

4. Simolola KAROLO NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.

5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/ mmapa wa dikakanyo/dintlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o bo o tlhotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganyo e tshwanetse go tlhagelela PELE ga tlhamo.

6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supiwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.

7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:

   KAROLO A: Metsotso e le 80
   KAROLO B: Metsotso e le (2 x 35) 70

8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.

9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.

10. Kwala ka mokwalo o o buisegang.

KAROLO YA A: TLHAMO

POTSO 1

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo go tlhagisa setlhangwa sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo.

1.1 Letsatsi le bo seleng bo se na mahube. **[50]**

1.2 Ke ne ke ithaya ke re nako e santse e le teng … **[50]**

1.3 Kgololosego, boipelo jwa Maaforikaborwa. **[50]**

1.4 Rata segaeno, o se tlhoe sa ba bangwe. **[50]**

1.5 Go ithuta le go rutiwa ka puo ya ga mme go ka ungwela barutwana molemo. **[50]**

1.6 Ditshwantsho tse di mo ditsebeng 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhopha setshwantsho se le SENGWE, mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna 1.6.1, 1.6.2 kgotsa 1.6.3.

ELA TLHOKO:

Setshwantsho se o se tlhophileng se tshwanetse go nyalana le diteng tsa tlhamo ya gago.

1.6.1

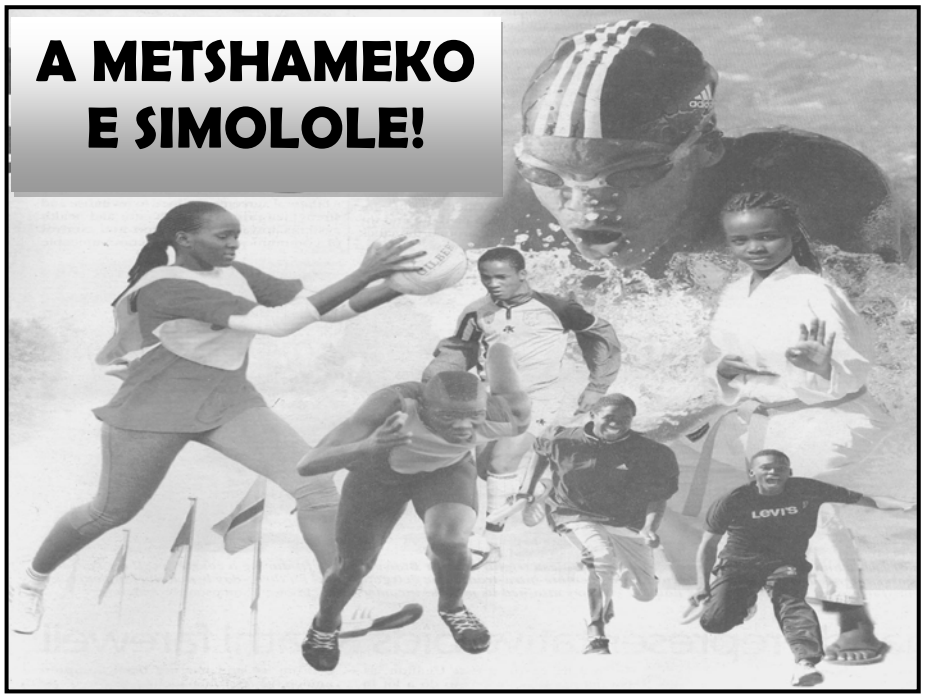

[*Daily News*, 22 Motsheganong 2014] **[50]**

1.6.2

[Inthanete] **[50]**

1.6.3

[Inthanete] **[50]**

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO

POTSO 2

Araba dipotso di le PEDI fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlhotlha setlhangwa sa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Go na le ngwana mongwe mo sekolong sa lona yo o lemogileng fa a tswa kwa lelapeng le le humanegileng, mme a le botlhale. Kwalela malomaago yo e leng rrakgwebo o mo kopele tshegetso ya matlole. Mo neye mabaka a kopo ya gago. **[25]**

2.2 PUO E E SA TLHOMAMANG

O ne o diretswe moletlo wa botsalo, balosika le ditsala ba phuthegile, ba buile. Jaanong ke tšhono ya gago go tsiboga le go tlhagisa puo ya gago. Kwala puo e e sa tlhomamang e o tlaa neelanang ka yona. **[25]**

2.3 LEKWALO LA SEMMUSO

Jaaka mokhuduthamaga wa Lefapha la Temothuo, o tlhamile basari go duelela barutwana ba ba tlaa ithutelang bolemirui mo yunibesithing e e mo porofenseng ya lona. Kwalela yunibesithi o ba itsise ka ga letlole leo o bo o kope gore ba tlhame boithutedi jo bo tlaa thusang maikaelelo a go oketsa balemirui. **[25]**

2.4 DIPOTSOTHERISANO

O digetse mophato wa marematlou ngwagatlola, mme ka ntlha ya maemo a ikonomi a kwa lapeng, o ne wa patelesega go ya go dira pele o ka tsweletsa dithuto tsa gago. O ne wa tsenela dipotsotherisano tsa bokwaledi kwa tleliniking e e gaufi le legae la gago pele o ka thapiwa. Kwala potsotherisano eo. **[25]**

2.5 PEGELO E E SA TLHOMAMANG

O ne o le kwa motshamekong wa kgwele ya dinao. Kwala pegelo ka tshegetso le lerato le o le itemogetseng mo balateding ba setlhopha sa lona sa kgwele ya dinao.

[*The New Age*, 12 Phatwe 2014] **[25]**

2.6 LENANEOTEMA LE METSOTSO

O ne o emetse Lekgotla la Kemedi ya Barutwana mo kopanong ya Lekgotlataolo la Sekolo e mo go yona go neng go buisanwa ka ga tshireletsego ya mo sekolong. Kwala lenaneotema le metsotso ya kopano eo.

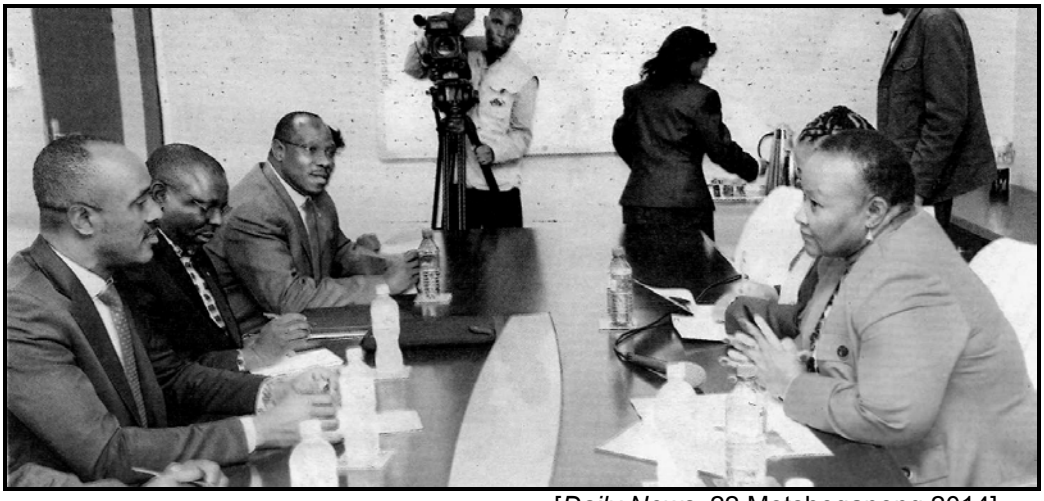

[*Daily News*, 22 Motsheganong 2014] **[25]**

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 50
PALOGOTLHE: 100